

РЕШЕНИЕ

№ 11272

гр. София, 23.03.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 41 състав, в публично заседание на 12.03.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Луиза Христова

при участието на секретаря Анжела Савова, като разгледа дело номер **203** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е образувано по жалба на „Реалити байтс“ ЕООД със седалище в [населено място], чрез адв. К., срещу решение по т.2 от протокол № 10 от 17.11.2025г. на Управителния съвет на Национален фонд „Култура“, с което е приет доклада на оценителната комисия по програма „Създаване и разпространение – големи проекти“ 2025, с който проекта на жалбоподателя с вх. № 25SRGPV-60 за провеждането на 6-то издание на фестивала за илюстрация и графика е приет за пълно финансиране, но като резерва.

Жалбоподателят посочва, че оспореният акт е административен, но е постановен в нарушение на чл. 59, ал.2, т.4 от АПК, защото не съдържа фактически и правни основания. Не е посочено на кои изискванията на програмата проектът не отговаря, респ. на какво основание е определен за финансиране като резерва, а не е предложен за титулярно финансиране. Мотиви за издадения акт не се съдържат и в доклада на оценителната комисия. Същевременно представеният списък с резултати съдържа само одобрителни коментари, което създава у жалбоподателя впечатлението, че проектът му е одобрен с максималния брой точки. В диспозитивната част обаче е определен като резерва. Липсата на мотиви нарушават правото на защита на жалбоподателя и затрудняват възможността за съдебен контрол. Твърди се и нарушение на чл. 59, ал.2, т.8 от АПК, тъй като решението не е подписано от председателя на УС на НФК и съставителя му. Поради това иска от съда да отмени процесното решение в оспорената част. Претендира разности по списък. Подробни съображения излага в писмени бележки по съществуващото на спора.

Ответникът - Управителния съвет на Национален фонд „Култура“, редовно уведомен, чрез процесуалния си представител оспорва жалбата. Счита същата за неоснователна по

съображения, изложени в молба от 19.03.2026г. Претендира разности. Прави възражение за прекомерност.

Съдът, като прецени доводите на страните и събраните по делото доказателства, приема за установено следното от фактическа страна:

Видно от интернет страницата на ответника <https://ncf.bg/web/files/richeditor/docs/Indikativna-programa-2025.pdf>, с решение на УС на НФК е одобрена индикативна програма за 2025г. Според нея Програма „Създаване и разпространение – големи проекти“ 2025 е насочена към подкрепа на проекти за създаване и разпространение на културни продукти, развитие на нови публики, децентрализация на културния живот, осигуряване на достъп до култура в периферни райони и удължаване на живота на културните продукти. Общият размер на предвидените финансови средства е 31% от общия бюджет за програми – 2 714 313 лв. Направления за финансиране са: Визуални изкуства, Екранни изкуства, Литература, Музика, Танц и пърформанс, Театър. Максималният размер на финансиране на проект е 60 000 лв., като кандидатите следва да осигурят собствен принос мин. 20% от общия бюджет на проекта. В изпълнение на решението на УС на НФ „Култура“ от 30.07.2025г. със заповед № 3-301-8 от 04.08.2025г. на изпълнителния директор на Национален фонд "Култура" е обявен конкурс по програма "Създаване и разпространение – Големи проекти" 2025 г. с начална дата на кандидатстване – 08.08.2025г. и краен срок за подаване на документи – 04.09.2025г. Одобрени са условия за участие в програмата /л.102-108 от делото/, според които критериите за оценяване на допустимите проекти включват: художествени качества на проекта – 16т., опит на кандидата и капацитет за реализиране на проекта – 10т., представен ясен и детайлен план за изпълнение на дейностите по проекта- 8т., ясно насочени дейности по проекта към децентрализация на културния живот в България – от 10 до 30т. , достъп до съдържанието на културния продукт с безплатен вход или дигитално съдържание, предназначен за представители на социално уязвими групи – 8т., предвидени дейности по осигуряване на устойчивост след приключване на проекта – 8т., представен и коректно попълнен бюджет в съответствие с изискванията на програмата – 10т., необходимост и обоснованост на разходите в съответствие с дейностите на проекта – 10т. Видно от списъка на л. 109-112 по делото, са подадени 243 кандидатури по всички направления от програмата, сред които и тази на жалбоподателя с наименование; "Шестото издание на фестивала за илюстрация и графика" по направление „Визуални изкуства“, който е получил входящ № 25SRGPV-60. Кандидатурата на жалбоподателя е приложена на л. 131-222 от делото. Със заповед № 3-303-5 от 10.09.2025г. на изпълнителния директор на УС на НФК, изм. със заповед № 3-303-5#6 от 16.10.2025г., е назначена техническа комисия, която да извърши оценка за административното съответствие и допустимост на проектите. С протокол № К-8 от 16.10.2025г. техническата комисия е разгледала кандидатурите и е приела 9 от тях за недопустими. Със заповед № 3-303-5#7 от 07.11.2025г. изпълнителният директор на фонда е наредил на техническата комисия да извърши повторна проверка на кандидатурите. В резултат с т. I от протокол № К-17 от 17.11.2025г. техническата комисия е ревизирала своята дейност и от първоначалните 9 кандидатури като недопустими са потвърдени само 4, както и една оттеглена кандидатура. Със заповед № 3-303-12 от 26.09.2025г. на изпълнителния директор на фонда, изменена със заповед № 3-303-12#1 от 13.10.2025г., заповед № 3-303-12#2 от 21.10.2025г., заповед № 3-303-12#3 от 29.10.2025г., заповед 3-303-12#4 от 29.10.2025г. и заповед 3-303-12#5 от 07.11.2025г., е назначена оценителна комисия, която да разгледа подадените формуляри и документи към тях и да извърши оценяване и класиране на подадените проекти. Същата е съставила т. II от протокол № К-17 от 17.11.2025г., видно от който е изготвена таблица за оценка на допустимите кандидатури съобразно критериите. Видно от протокола, общият брой класирани проекти е 217 (получили над 60т.), от които

предложени за финансиране са 74 проекта, е недопуснати до финансиране са 21 проекта. Таблицата е приложена на л. 72 – 95. От нея става ясно, че класираните проекти са получили от 98,5т. до 86,5т. Жалбоподателят е получил 84,5т. с предложено финансиране от 60 000лв. и е 20-та резерва. Становището на комисията за неговата кандидатура е, че програмата на фестивала е разработена детайлно. Осигурени са надеждни партньори. Съпътстващата програма осигурява разпространение в няколко населени места извън С.. Ще бъдат организирани шест изложби, шест работилници, както и ще се отпечата специално издание. Устойчивостта и комуникационната програма са добре мотивирани. Рисковете са свързани с подбора на участници, които да създадат творби с висока художествена стойност, но и те са преодолими. Бюджетът е мотивиран и детайлен. Предвидените суми отговарят на многобройните дейности, заложи в концепцията и са пряко свързани с изпълнението на проекта. Проектът се предлага за пълно финансиране. Впоследствие е осигурено финансиране на следващите два проекта – 75-ти и 76-ти от таблицата, изготвена от оценителната комисия, т.е. жалбоподателят е останал 18-та резерва. От справка на л. 120 по делото се установява, че одобрените 74 бр. проекти са на обща стойност 3 913 198 лв. 142бр. проекти са одобрени като резерви с общ бюджет от 8 928 824лв. За 74бр. проекти са сключени съответните договори, като такива са сключени и с 2 от резервите, които имат съответно по 86,5т. Като остатък за финансиране след изплащане на 70% от сумата по сключените договори – 2 819 265, е посочена сумата от 104 952лв.

Въз основа на протокола от оценителната комисия е взето решение на УС на НФК по т.2 от дневния ред по Протокол № 10 от 17.11.2025г., с което е приет доклада на оценителната комисия с 10 гласа за и 2 въздържали се от присъстващите 12 члена на съвета. По т.3.2 от дневния ред със същото решение е прието финансиране и на двата резервни проекта. Решението на УС е публикувано на същата дата – 17.11.2025г. Жалбата срещу него е подадена на 04.12.2025г.

При така установеното от фактическа страна, съдът обосновава следните правни изводи:

Жалбата е допустима като е подадена от надлежна страна срещу подлежащ на оспорване акт и в законоустановения срок по чл. 140, ал.1 от АПК при липса на указание в оспореното решение пред кой орган и в какъв срок подлежи на обжалване. НФК е създаден със Закона за закрила и развитието на културата (ЗЗРК), където е определен и статутът му. Фондът подпомага развитието на културата, като набира, управлява и разходва средства, предназначени за провеждане на националната политика в областта на културата- чл. 24, ал. 3 от ЗЗРК. Средствата по фонда се предоставят след провеждане на конкурс при условия и ред, определени от министъра на културата. Съгласно чл. 10, ал. 1 от Наредба № Н-5/27.06.2007 г. на МК, въз основа на протокола с решение на експертната комисия по оценка на проектите- Управителния съвет с решение определя спечелилите конкурса проекти и размера на средствата от фонда по всеки от тях. Средствата от фонда се предоставят въз основа на сключени договори при условията на чл. 31, ал. 3 от ЗЗРК. При упражняването на тази си дейност УС на НФК има качеството на административен орган, по смисъла на § 1 от ДР на АПК, като овластен, въз основа на закон носител на административни правомощия. Това адм. правоотношение определя, че актовете му подлежат на съдебен контрол по реда на чл. 145 и сл. от АПК. Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Обжалваният отказ е издаден от материално и териториално – компетентен орган по чл. 20, т.1 от НАРЕДБА № 6 от 21.11.2024 г. за общите условия за провеждане на конкурсите за предоставяне на средства от Национален фонд "Култура", за допустимост на разходите, за оценка на проектите и за тяхното изпълнение (по-долу Наредбата) – УС на НФК.

При издаване на административния акт са допуснати съществени нарушения на административно-производствените правила. Няма данни дали са спазени изискванията на чл.11,

изр.2 от Наредбата в състава на техническата комисия задължително да участва един служител на Фонда и един експерт с юридическо образование. Видно от заповедта за назначаването ѝ – л. 20 и 21, членовете ѝ са посочени само поименно без яснота дали са изпълнени изискванията към нейния състав. С неясни мотиви е издадена заповед № 3-303-5#7 от 07.11.2025г. на изпълнителния директор на НФК за повторна проверка на административното съответствие и допустимост на кандидатурите. Такава процедура не е предвидена в чл.17 от Наредбата. В резултат на това до разглеждане на формулярите от оценителната комисия са допуснати 5 кандидатури, които първоначално са посочени в протокол № К-8 от 16.10.2025г. като недопустими. В резултат на това кандидатурата на студио „Змей“ ООД, (първоначално определена като недопустима поради съфинансиране от друг източник, а не от собствени средства) е разгледана и класирана за пълно финансиране с 89,5т. без да стане ясно как от недопустима и станала допустима. Нарушаването на посочените процедурни правила е съществено, защото е довело до различен резултат, който не би бил налице, ако нарушенията не бяха допусните. Това е основание, водещо до незаконосъобразност на акта съгласно чл. 146, т. 2 от АПК.

При издаване на административния акт е допуснато нарушение на изискването за форма. Съгласно чл. 26, ал. 1 и ал. 2 от ЗЗРК, управителният съвет на НФК се състои от 15 членове, като председател е министърът на културата, а при негова невъзможност да присъства, последният се замества от определен от него заместник-министър. Съгласно чл. 27, ал. 2 от ЗЗРК, УС съвет заседава в присъствието на две трети от състава му и взема решенията си с мнозинство от повече от половината от общия брой на неговите членове. В случая процесното решение е взето в присъствие на 13 члена от състава му, като председателят не участва в гласуването. При гласуването на резултатите от общо 12 члена, 10 са гласували "за" и 2 "въздържал се". Същевременно от съдържанието на протокола по т. 2 от дневния ред, озаглавена „Обсъждане и вземане на решения за одобряване на доклад на оценителна комисия и за финансиране на проектите по програмата“ не става ясно в какво се е състояло обсъждането на резултатите по програмата. Посочено е, че е проведена дискусия, но какви въпроси са били поставени и защо двама от членовете на УС са дали различни становища и какви, не става ясно от протокола. Горното води до извод за липса на мотиви в оспореното решение по какви причини са били одобрени, респ. определени като резерва или неодобрени част от кандидатите по т.2 от дневния ред. Вместо това УС директно е пристъпил към гласуване. Нещо повече, при състояло се гласуване със "за" и с "против", най-малкото, което членовете на УС са дължали на участниците е аргументация за това свое решение. Когато административният акт се издава в писмена форма, той трябва да съдържа изчерпателно посочените реквизити в чл. 59, ал. 2 от АПК. Мотивите, под формата на изложение на фактическите и правните основания за издаване на акта, са задължителен реквизит на индивидуалния административен акт. Те съставляват обосноваването на акта, съображенията, които са ръководили органа при издаването на същия в този му вид и съдържание, независимо дали се касае за позитивен за заявителя административен акт или обратното. Мотивирането на административния акт има предназначение да представи подхода към въпроса и начина на разсъждение на административния орган за неговото решаване, да посочи какви фактически констатации прави органът и как прилага към тях правната норма, да посочи нормативната основа за издаването на конкретния акт със съответното съдържание, както и да изложи преценката и изводите относно доказателствата и цялата фактическа страна на въпроса. По този начин се създава възможност за проконтролиране на дейността по издаване на акта, както от заинтересованите лица, така и от органите, упражняващи контрол върху администрацията. Доколкото мотивите представят обяснението на съответния орган за

конкретното му волеизявление, те трябва да бъдат достатъчно конкретни и да съдържат съображенията на органа по въпроса, който се решава с административния акт. В конкретния случай административният орган е издал немотивиран административен акт, с което от една страна пречатства кандидата да разбере основанията за постановения негативен за него правен резултат, а от друга затруднява и последващия съдебен контрол за законосъобразност на този административен акт. Нарушаването на формата на акта, част от която е изискването той да съдържа фактическите и правните основания за издаването му, са основания водещи до неговата незаконосъобразност, съгласно чл. 59, ал. 2, т. 4 във вр. с чл. 146, т. 2 от АПК. В този смисъл РЕШЕНИЕ № 1174 ОТ 01.02.2024 Г. ПО АДМ. Д. № 8139/2023 Г., III ОТД. НА ВАС.

В случая не би могло да бъде приложено ТР № 16/1975 г. на ОСГК, като се приеме, че мотивите на акта се съдържат в подготвителните документи по издаването му. Съгласно чл. 18, ал.1-5 от Наредбата оценката се извършва в съответствие с обявените условия на конкурса съобразно основните критерии по ал. 2 и по методика, определена в документите съгласно чл. 4, ал. 1, т. 3. В документите се определя минимално допустима оценка на проектите. Основните критерии за оценка са свързани със съответствието на проекта с условията на съответния конкурс. Председателят на оценителната комисия разпределя проектите между членовете на оценителната комисия в съответствие с професионалната им компетентност. Решенията на оценителната комисия се приемат с мнозинство от повече от половината от всички членове с право на глас. Оценката по ал. 1 се извършва най-малко от двама членове на комисията независимо един от друг, окончателната оценка е средноаритметично между получените оценки. Въпреки указанията на съда в разпореждане № 1044/09.01.2026г. и разпореждане от 15.01.2026г., ответникът не е представил доказателства какви са становищата на членовете на комисията, определени да разгледат всеки един проект поотделно, каква оценка са получили по всеки един критерий съобразно методиката, определена в одобрените условия за участие в конкурса, респ. как е определена средноаритметичната оценка. Не е ясно колко точки е получил всеки един от класираните преди жалбоподателя проекти по всеки един от определените критерии и защо е получил тези точки. Изложената в таблицата към протокола на комисията мотивация за проекта на жалбоподателя не отговаря на абсолютно всички критерии, заложили в предварително определените условия за участие в конкурса. Така напр. няма данни за художествените качества на проекта, за опита на кандидата и капацитета му за реализация на проекта, както и за достъп до съдържанието на продукта с безплатен вход или дигитално съдържание, предназначено за представители на социално уязвими групи. Нито една бележка от направения от комисията коментар на този проект не е относима към тези критерии за оценка. Поради това не е ясно какви точки е получил проекта на жалбоподателя по тях. Същото се отнася и до останалите критерии, където макар и да има коментар, няма яснота за броя точки, определен по всеки критерий и ако той не е максимален, по какви причини е намален. Следователно докладът от дейността на оценителната комисия с приложената към него електронна форма също не може да даде яснота с какви мотиви проектът на жалбоподателя е получил 84,5т., респ. е определен като резервен. Следва да се отбележи, че наредбата не предвижда възможност за посочване на резервни проекти. Съгласно чл. 19, ал.1 от нея работата на оценителната комисия приключва с доклад за дейността ѝ от председателя. Към него се прилага електронна форма, която съдържа: 1. предложените за финансиране проекти, подредени в последователност според дадената им оценка в низходящ ред, и размера на финансирането със средства от фонда; 2.

проекти, които не са предложени за финансиране поради недостиг на средства, подредени в последователност според дадената им оценка в низходящ ред в продължение на реда по т. 1; 3. проекти, които не отговарят на условията за административно съответствие и допустимост; 4. неодобриени за финансиране проекти; 5. мотивите за решенията на комисията по т. 1, 2, 3 и 4. В случая проектът на жалбоподателя се предлага за пълно финансиране, т.е. би трябвало да е в списъка по т.1, а не по т.2, в който са проектите, които не се предлагат за финансиране поради недостиг на средства.

Предвид гореизложеното, като издаден при допуснати съществени административнопроизводствени нарушения, както и нарушения на изискването за форма на административния акт по чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК, оспореният по делото акт е незаконосъобразен и следва да бъде отменен. Преписката следва да се изпрати на НФК за ново произнасяне по проекта на жалбоподателя с № № 25SRGPV-60, предвид естеството на въпроса, което не позволява разрешаването му по същество от съда.

При този изход на спора на жалбоподателя се дължи платената държавна такса от 50лв. Относно претендираното адвокатско възнаграждение в размер на 613,55 евро, по делото няма доказателства същото да е платено по банков път, така както е предвидено в чл.6 от рамков договор за правна помощ на л.244 и фактура на л. 246. Поради това същото не следва да се присъжда.

Воден от гореизложеното и на основание чл. 172, ал. 2, чл. 173, ал. 2 и чл. 143, ал. 1 от АПК, Административен съд София-град, Второ отделение, 41-ви състав,

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ решение по т.2 от протокол № 10 от 17.11.2025г. на Управителния съвет на Национален фонд „Култура“, с което е приет доклада на оценителната комисия по програма „Създаване и разпространение – големи проекти“ 2025, с който проекта на „Реалити байтс“ ЕООД с вх. № 25SRGPV-60 за провеждането на 6-то издание на фестивала за илюстрация и графика е приет за пълно финансиране, но като резерва.

ИЗПРАЩА преписката на УС на Национален фонд "Култура" за ново произнасяне със задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона по проект на „Реалити байтс“ ЕООД с вх. № 25SRGPV-60 по програма „Създаване и разпространение – големи проекти“ 2025г.

ОСЪЖДА Национален фонд "Култура" да заплати на „Реалити байтс“ ЕООД сумата от 25,56 евро, представляваща разноски за държавна такса.

Решението може да бъде обжалвано пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане на преписи от него.

СЪДИЯ: